

Verslag Algemene Ledenvergadering BPG; 6 juni 2017

Landgoed Zwanenburg & Kilsdonkse Molen, te Heeswijk Dinther; 50 leden en relaties.

We wandelen voorafgaande aan de ALV o.l.v. dhr. van Bouwdijk Bastiaanse van de molen naar het Landgoed Zwanenburg. De avond wordt afgerond met een gezellig samenzijn onder het genot van een drankje.

Het landgoed in het prachtige beekdal is reeds 6 generaties door de familie bewoond. Het is gelegen op en rond een schiereiland tussen het oude, meanderende riviertje de Aa en de gekanaliseerde Aa. Door de samenwerking met het Waterschap Aa en Maas is er weer voldoende water in de molenloop, om de watermolen te laten draaien. De eerste bebouwing stamt uit de 14^e eeuw. Later zijn er delen aangebouwd incl. een boerderij. Mogelijk dat de naam refereert aan het adellijke voorrecht om zwanen te mogen houden. Tijdens de wandeling volgt er uitleg over het beheer van landerijen en gebouwen. Voor de natuurbegrazing worden pony's en Brandrode koeien ingezet. Opvallend is het voetveer, waarmee de deelnemers van deze succesvolle avond veilig worden overgezet.

1. Opening door voorzitter Jan Hak

Jan bedankt Eugène van Bouwdijk Bastiaanse voor zijn gastvrijheid en uitleg omtrent geschiedenis en beheer van Landgoed Zwanenburg. Een aantal jaren terug was zijn broer Maurits met veel enthousiasme penningmeester van BPG. Vervolgens wordt onze erelid Arno de Schepper en onze sprekers welkom geheten. BPG zet zich o.a. als mede-initiatiefnemer van 'Renaissance' in voor de verbinding van stad en platteland. We hebben onze publicaties aangeleverd bij de informateur. Later deze maand bezoeken wij met de Statenleden landgoed Zwijsbergen en ook richting gemeenteraadsverkiezingen vragen we aandacht voor de belangen én de inzet van de Noord-Brabantse grondeigenaren.

2. Verslag Ledenvergadering d.d. 12 november 2016

Akkoord, met dank aan René.

3. Actualiteiten & afstemming met partners

Handhaving buitengebied: BPG wil de positie van de Groene Boa blijvend verbeteren. Namens het bestuur is Harrie van Puijenbroek ingegaan op de uitnodiging van de provincie om als vereniging in 2018 de 3e bijeenkomst van 'Ontmoeten in het Groen' te organiseren. Afgelopen mei kwamen 200 beheerders en Boa's bijeen, op uitnodiging van Provincie en Staatsbosbeheer. Harrie en René hebben daar met partners twee workshops verzorgd. Inzet is om met 'ogen en oren' uit het gebied het netwerk met de politie van onderop te versterken. Via een provinciale subsidie kan 50% van de kosten i.v.m. drugsdumpingen vergoed worden. Het advies is om bij een dumping direct af te stemmen met de gemeente en de nabijgelegen TBO.

Aanvragen beheersubsidie: Frans de Laat meldt namens het natuurcollectief dat de 'beschikking voor Subsidie Natuur en Landschap 2017-2022' is ontvangen. Detailzaken worden met de provincie nog geregeld. 'We focussen nu op de aflopers van volgend jaar!' BPG heeft met de collectieven een gezamenlijke brief geschreven. De particuliere sector heeft achterstand opgelopen door fouten in kaarten en bv stukjes onder de 200 euro vergoeding. Het is niet terecht dat er alleen maar subsidie is in het verlengde van een eerdere beschikking ('continuïteits-eis'). Jan Hak zal het item aan de orde stellen tijdens het bestuurlijke overleg met gedeputeerde Johan van den Hout. Ook vragen we om ruimte in de definitie voor 'openstelling'. Jan geeft aan dat de targets (agrarisch natuurbeheer binnen 20%; particulier natuurbeheer binnen 5%, via resp. ZeeBra en

Part-Ner) gehaald worden. Helaas kloppen de kaarten niet altijd. Het kost veel tijd en geld om ook landelijk, o.a. samen met de Unie de vergoedingen binnen te halen.

BPG is in gesprek met de provincie om te verkennen op welke wijze de historische lanenregeling weer zou kunnen worden opgestart. Een twintigtal lanenplannen wachten op uitvoering. Openstelling kan niet meer gegarandeerd worden.

Onze FBE-bestuurder Frieda Hof-Sanders legt uit dat het Brabantse Faunabeheerplan per 1 juli afloopt. Het nieuwe plan voor populatiebeheer en schadebestrijding zit eraan te komen, GS is inmiddels akkoord. Het FBE-bestuur is nu compleet, incl. nieuwe 2 organisaties (geen jachthouders). Het bestuur bestaat uit 10 personen incl. de zetels namens de Dierenbescherming, SBNL en de BMF. De Waterschapsbond is adviseur.

Voor het populatiebeheer van de ganzen is er een plan geschreven, incl. de aanwijzing van enkele lokale proefgebieden. Over de zwijnen wordt nog in de gebieden gesproken, het item wordt op termijn voor de FBE geagendeerd.

Vrienden van Brabantse Landgoederen: op 7 oktober a.s. wordt de Vrienden- en vrijwilligersdag georganiseerd op Kasteel Heeswijk.

4. Rondvraag en sluiting

Frits Bevolt vraagt aandacht voor een nog onbekende infectie welke door knutten afgelopen zomer werd verspreid. In de regio Vught werd hij geconfronteerd met 'muggenbulten' welke later grote blazen werden. Betreffende knutten komen langs snelstromende rivieren voor. Graag ervaringen melden.

Voorzitter Jan Hak sluit de vergadering, onder dankzegging aan de inleiders en onze gastheer Eugène van Bouwdijk Bastiaanse.

Korte Inleidingen, 3 thema's

'Uitleg over de Kilsdonkse Molen, restauratie en beheer'

Ad van Hamoen is vrijwilliger, molenaar en rondleider van de Kilsdonkse Molen. Ook is hij betrokken bij het onderhoud. We zijn hier op een unieke locatie, met een combinatie van een windmolen en een watermolen. De watervlucht-korenmolen, met een doorsnee van 20,80 meter. Plus is er een water aangedreven oliemolen. Het complex is herrezen, en wordt weer gebruikt voor het malen van graan en het slaan van olie. Uniek in de wereld: het betreft zowel de laatste kettingkruier op een Nederlandse molen als een oliemolen met een dubbele slagbank (voor de eerste en tweede persing). De oudste vermelding van de watermolen betreft 1233, in het Oorkondeboek van het Hertogdom Brabant. De rivier de Aa heeft een verval van 30 meter. 'Kylsdonk' verwijst naar de combinatie van waterafvoer en een 'donk' voor 'droge voeten'. Het complex is gerestaureerd naar de toestand van 1880. O.l.v. Maurits van Bouwdijk Bastiaanse zijn fondsen t.b.v. de stichting bijeengebracht. In 2009 was het gereed.

De molenaars mochten in dit gebied alleen in de winter werken daar de landbouwgronden overstroomden. De rest van het jaar moesten boeren het land kunnen bewerken. Daarom is er een windmolen bijgekomen. De molen was oorspronkelijk van het Kasteel Heeswijk, zij hadden de wind- en stuwrecht. In 1789 werden de rechten van de adel afgeschaft. De jonker verkoopt dan de molen aan Nicolaas Coppens. De huidige molen bestaat nu 175 jaar.

Onderzoek HAS 'Groene verdienmodellen Landgoederen'

Jasper Blok, Margot Kieboom, Joost Waelen en Marloes Willemsen (4^e jaars studenten HAS Den Bosch). Het afstudeeronderzoek is in opdracht van de provincie en van BPG uitgevoerd. Eerder zijn samen met de streekorganisaties van de Baronie, de Kempen en Het Groene Woud 40 brieven verstuurd, met het voorstel van ondersteuning. Projectleider Jos Koopmans heeft vervolgens 16 serieuze gesprekken gevoerd met landgoedeigenaren en samen met BGP zijn er 5 kansrijke ideeën geselecteerd voor het onderzoek van de HAS. Uiteindelijk is een landgoedeigenaar met de 4 studenten aan de slag gegaan, met een nieuwe businesscase voor een groen verdienmodel. Als spin-off is er een tool ontwikkeld om te bepalen hoe kansrijk een uitgewerkt idee is voor een nieuw verdienmodel. De tool is

beschikbaar voor de landgoedeigenaren in Noord-Brabant. Margo en Marloes geven uitleg over de te nemen stappen. Het is van groot belang dat met de gemeente wordt afgestemd, t.b.v. het bestemmingsplan en evt. samenwerking. De provincie ziet graag dat landgoederen met het model natuur en landschap versterken. Door het invullen van het SWOT-model (bepalen van sterkte & zwakte, kansen & bedreigingen) komt de levensvatbaarheid in beeld.

De studenten gaan in op vragen. Het is noodzakelijk, aldus de studenten, dat het plan samenvalt met de passie van de eigenaar, het is zaak om er 'vol voor te gaan'. Zorg voor een uniek idee, waarbij trends en het imago van het landgoed volledig benut worden. Voor de uitwerking kan de subsidieregeling 'ondernemen met natuur' helpen, deze gaat in september open (50% kosten zijn subsidiabel).

'Particulieren noodzakelijk om natuurambities te realiseren'

Mary Fiers (directeur GOB) sluit aan op de presentatie van de studenten. Er liggen kansen door het combineren van landgoedversterking met het realiseren van het Natuur Netwerk Brabant (NNB). Zij adviseert bij het uitwerken van een idee: 'begin heel helder. Geeft aan wat de kernboodschap is'. Het realiseren van het NNB is een transparant proces. Er is draagvlak nodig om het samen in gebied verder te komen. Er zijn bijna 150 aanvragen ontvangen, waarvan 1/3 afkomstig van particulieren. Er is inmiddels ruim 500 ha beschikt en 250 ha gereed. En er is bewegingsruimte, dus kom met uw ideeën! Voor de komende jaren gaan we nog meer de gemeenten, particulieren en ondernemers betrekken bij het realiseren van de nieuwe natuur. Tot slot: ik daag u uit, het Ondernemend Natuurnetwerk vraagt om creativiteit!

Voor meer informatie: www.bp-grondbezit.nl, www.kilsdonksemolen.nl en

<http://rijksmonumenten.nl/monument/528236/zwanenburg:-tuin-en-parkaanleg/heeswijk-dinther/>